

GLEDALISKI LIST
DRAME SNG

1962-63

2

Dopisniki »Gledališkega lista« Drame SNG v tujini: Mikolajtis Ziemovit, Warszawa, za Poljsko; — dr. Miroslav Pavlovsky, Brno, za Češkoslovaško; — Ossia Trilling, London, za Anglijo in Francijo; — dr. Friedrich Langer, Wien, za Avstrijo; — Fred Alten, Basel, za Švico; — Gerhard Wolfram, Berlin, za Demokratično republiko Nemčijo.

Gledališki list Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. — Lastnik in izdajatelj Slovensko narodno gledališče Ljubljana. — Urednik Mirko Zupančič. — Osnutek za naslovno stran: Vladimir Rijavec. — Izhaja za vsako premiero. Naslov uredništva: Ljubljana, Drama SNG, poštni predal 27. — Naslov uprave: Ljubljana, Cankarjeva cesta 11. — Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Delo«, Ljubljana. — Številka 2, letnik XLII., sezona 1962-1963.

GLEDALIŠKI LIST
DRAME
SLOVENSKEGA
NARODNEGA GLEDALIŠČA
LJUBLJANA
SEZONA 1962/63 — ŠTEV. 2
DVAINŠTIRIDESETI LETNIK

WILLIAM SHAKESPEARE
MILO ZA DRAGO

VELIKI ODER

WILLIAM SHAKESPEARE

MILO ZA DRAGO

(MEASURE FOR MEASURE)

Režiser in scenograf: ing. arch. VIKTOR MOLKA

Kostumograf: akad. slikar ALENKA BARTLOVA

Lektor: prof. MIRKO MAHNIČ

Glasba: MARIJAN VODOPIVEC

Osebe

(po vrstnem redu nastopov):

Knez	JANEZ ALBREHT
Escalus, starejši grof	JOŽE ZUPAN
Angelo, namestnik	LOJZE ROZMAN
Lucio, gobeždač	DANILO BENEDIČIČ
Dva podobna gospoda	{ ANTON HOMAR JANEZ HOČEVAR
Zvodnica	MILA KAČICEVA
Pompej, pavliha, sluga Zvodnice	MAKS FURIJAN
Klavdij, mlad plemič	ALI RANER
Julija, Klavdijeva ljubica	MARIJA BENKOVA
Ječar	FRANCE PRESETNIK
Peter, menih	DUŠAN SKEDL
Izabela, Klavdijeva sestra	MAJDA POTOKARJEVA
Frančiška, nuna	IVANKA MEŽANOVA
Angelov sluga	MARIJAN BENEDIČIČ
Komolec, birič	ALEKSANDER VALIČ
Pena, prismojen človek	BRANKO MIKLAVC
Mariana, Angelova zaročenka	MIHAELA NOVAKOVA
Grozun, rabelj	MARIJAN HLASTEC
Bernardin, zavržen jetnik	STANE ČESNIK

Plemiči, biriči, meščani in služabniki

Prizorišče: Dunaj

Odmor po tretjem dejanju

Sceno izdelale gledališke delavnice SNG pod vodstvom ravnatelja

ing. arch. ERNESTA FRANZA

Kostume izdelale gledališke krojačnice pod vodstvom Staneta Tancka
in Eli Rističeve

Inspicent: Marijan Benedičič

Masker in lasuljar: Ante Cécić

Šepetalka: Vera Podgorškova

Frizerka: Andreja Kambičeva

Odrski mojster: Vinko Rotar

Razsvetljava: Lojze Vene in Silvo Duh

William Shakespeare

MILO ZA DRAGO

Ko človek razmišlja o nenavadnem Shakespearovem delu, še posebej o njegovih vrhunskih in najbolj znanih stvaritvah, se sprašuje o marsičem: kaj nam pomeni njegova umetnost danes in kje so tiste žile in vezi, ki spajajo pisca Hamleta s sodobnim raziskovalcem vesolja?

Najbrž si ne moremo več pomagati samo s spoštljivim odnosom do klasike in zgodovinskim entuziazmom. Današnji človek živi hitro in nestrpno. Povsod išče odgovore na razburljiva vprašanja tega časa in svojo pozornost izmika vsemu, kar ni v zvezi z njegovimi vprašanji. Tudi v gledališke sedeže seda s podobno mislijo. Iz svojega spomina briše vse, kar ni živo, tale hip prisotno in mu ne more razodeti vsaj del resnice o njem in času, v katerem živi.

Potemtakem uprizarjanje Shakespeara v sodobnem gledališču ne more biti naključje. Igra **MILO ZA DRAGO** sicer sodi v sam vrh njegovega ustvarjanja, vsebuje pa veliko še vedno živih problemov in celo nekaj polemičnih poudarkov. Pa ne v zvezi s svetopisemskimi ugotovitvami in Matejevim evangelijem kot to delo interpretira med sodobnimi shakespeareologi G. W. Knight. Po našem mnenju nas sili uprizoritev te Shakespearove igre v konkretnjša razmišljanja: abstraktna pravičnost, ki jo želi Knez, je neuresničljiva. En sam človek ne more vladati pravično, ker je podvržen istim strastem kot tisti, ki ne morejo vladati. (Na koncu izbere Knez za svoje razsodišče Ulico in ne zapro sodno dvorano!) Dalje: zakonitost in servilno paragrafarstvo, oblast in izkoriščanje oblasti, človek kot vrednota in človek kot sredstvo. Moralnost in tartifovstvo. Nečednost, ki v imenu čednosti vrši nečedna dejanja! — To so morda miselne iztočnice in poudarki, ki nam jih igra **MILO ZA DRAGO** ponuja v premislek.

Shakespeare je vedno videl človeka v njegovi celovitosti. Zato tudi Knezovega namestnika ne more videti zgolj kot črno pobarvanega hinavca. Strasti so bile močnejše od Angelove »pravičniške« volje. Tule se zares ne moremo spuščati v vso zapleteno psihologiko Shakespearovih osebnosti, v nečem pa je — spet za nas — šola in čar njegove umetnosti. Bogata zanimivost narave in še posebej bogata zanimivost človeške narave, je Shakespeara zmeraj navdihovala.

Ni bil vernik in ni s prevelikim navdušenjem gledal v svet. Zato ga je toliko zaposlilo opazovanje svetlobe in temine v človeku. Zato je tako strastno razmišljal o zlu, ki ga je risal v Kralju Learu in Macbethu v najbolj gorostasnih barvah in ki ga je vodilo v Timonu Atenskem že skoraj do brezupne negacije. In spet je prav tako razsipno lil svetlobo v posamezne svoje like in svoje pravljice.

Naj bodo formalne pomanjkljivosti igre **MILO ZA DRAGO** takšne ali drugačne in naj bodo nekatere razrešitve in posamezne situacije še tako improvizirane, tudi v njej je razvidna ista umetnikova volja: pregledati človeka z vseh zornih kotov in ga soočiti z resnico, ki tiči v njem.

F. Dürrenmatt: Romulus Veliki. Režija, scena in kostumi: ing. arch. Bojan Stupica
k. g. — Stane Sever kot Romulus Augustus, Sava Severjeva kot cesarica Julija

KNEZ:

Nič posebnega, razen tega, da je pravičnost dobila tako hudo mrzlico, da ji ni več pomoči . . . Ves svet hlasta samo po novotarijah: biti v kakršnemkoli pogledu zastarel, je nevarno, biti nestanoviten v vseh stvareh pa je dandanes krepost . . . V ljudeh je premalo poštenja, da bi se ljudstva širom sveta počutila varna — dovolj pa je varnosti za tiste, ki varnost ogražajo; okoli te uganke, vsaj v glavnem, se suče modrost sveta . . . Res je, ta modrost je že stara, velja pa še vendarle . . .

(Shakespeare, Milo za drago)

IZABELA:

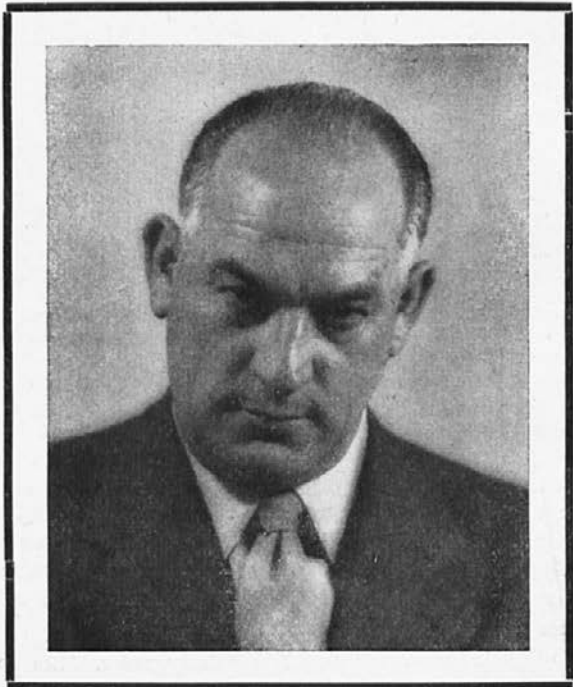
Kam naj se obrnem? Če povem vse to, le kdo mi bo verjel? Prekleta usta, ki izrekajo odrešitev in pogubo z istim jezikom, ki lahko postavijo k molku prisilijo in obračajo pravico in krivico, kakor se jim pač zazdi . . .

(Shakespeare, Milo za drago) 33

STANE POTOKAR

Poslovilna beseda v Drami

Poslavljamo se od Staneta Potokarja, slovenskega gledališkega in filmskega igralca, člana Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Temna smrt, ki je nenadoma ločila njegov umetniški in igralški talent, njegovo artistično voljo, njegove odrske podobe od naše dramske in igralske družine, nas je boleče prizadela. Ko zapušča slo-

vensko Dramo in se za vedno ločuje od blišča in bede odrskih desk in luči, obujamo spomin na njegove odrske in igralske stvaritve. Eden izmed mislecev renesanse in bojevnik za svobodo duha in umetniškega talenta je zapisal: »Izvor pesnitve niso pravila, temveč je pesnitev izvor pravil, pravil pa je toliko, kolikor je resničnih pesnikov.« Prepričan sem, da te besede v polnem obsegu in pomenu veljajo za igralsko umetnost pokojnega Staneta Potokarja. Bil je igralec, ki ni rasel iz akademskih gledaliških pravil. Bil je tako rekoč samorastnik, ki se je s silno voljo in trdim delom dvignil iz amorfnega amaterstva v čistost zrelih odrskih stvaritev. In tako je zgodovina Drame Slovenskega narodnega gledališča v povojnem obdobju neločljivo in trdno zvezana

z imenom in delom Staneta Potokarja. Iz anonimnega igralca — amaterja v predvojnem času, se je po osvoboditvi razvil v zrelega gledališkega umetnika. Tako je po letu 1947 ustvaril vrsto nepozabnih odrskih stvaritev, od katerih naj omenimo Martina v Finžgarjevi igri »Razvalina življenja«, Frančka v Potrčevih igrah »Krefli« in »Lacko in Krefli«, Podkoljosina v Gogoljevi »Ženitvi«, Prozorova v »Treh sestrah« in Lopahina v »Češnjem vrtu«, Karenina v »Ani Karenini«, Porotnika številka 9 v »Dvanajstih porotnikih« in mnoge druge.

Kadar umre žlahtni igralec, kakršen je bil Stane Potokar, je ta smrt mnogotera in pluralistična v svoji krutosti. Zakaj z njim vred so umrli tudi vsi tisti, ki jih je umetnik nosil v sebi, vsi tisti, ki so v spiritalnem jedru njegovega umetniškega in ustvarjalnega talenta bili izbrani in določeni po višjem ukazu za odrsko rojstvo in življenje. In kolikor poznamo magično in eruptivno moč Potokarjevega igralškega talenta, smemo reči, da je zadnji utrip njegovega, od dolge boleznin in dela izmučenega srca ugasnil in utrnil še mnoge nam neznane odrske podobe in igralške like. Stane Potokar ni bil mehanični interpret dramskih vlog, ni bil pasivni posredovalec med dramatikom in igralcem. Iz svojih vlog je črpal moč in vsebino in v težkem, velikokrat mučnem in dolgotrajnem zorenju prelil sebe in se združil v enovito celoto z osebo, ki jo je igral in oživiljal. V tej enovitosti je bila morebiti vsebovana najbolj dragocena lastnost in kakovost njegove umetniške narave. In če jo bomo tako močno pogrešali v naši igralški družini, v našem igralstvu in odrski umetnosti, smo s tem spoznanjem samo opredelili umetniški pomen igralškega deleža Staneta Potokarja v razvoju in življenju Slovenske gledališke kulture.

Umrl je igralec in umetnik. In ko se za vedno ločujemo od njega in njegovih stvaritev, se poslavljamo z mislijo, da bosta slovensko igralstvo in gledališka kultura poslej živela tudi s spominom na Staneta Potokarja in ustvarjala vnaprej z živo zavestjo o njegovem deležu, artističnem pomenu in igralski ustvarjalnosti.

Naj mu bo lahka gomila v domači zemlji!

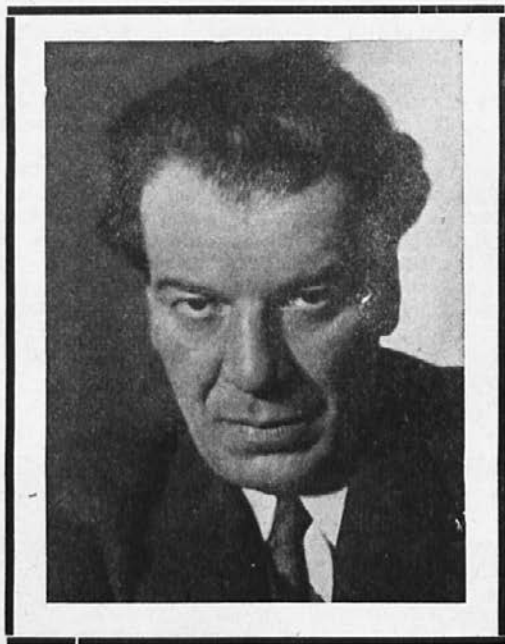
Bojan Stih

Stane Sever in Lojze Rozman kot Romulus Augustus in Odoaker

Dr. BRANKO GAVELLA

Vsi, ki smo imeli srečo, da smo intimneje ter intenzivneje doživeli dinamično in fulminantno osebnost doktorja Branka Gavella kot režiserja, akademskega učitelja in človeka, smo se ne enkrat samkrat zalotili pri absurdni misli, ne da bi se sploh zavedali njene absurdnosti: ta izjemni človek kratko in malo ne more umreti. Ni sile, ki bi mogla pogasiti ta ognjenik vitalnosti, ustvarjalne sile in sle, temperamenta, tople človečnosti, večne mladosti, bleščeče inteligence ter obsežnega znanja.

Tudi zadnja leta, ko je neozdravljiva bolezen že krvavo orala in pustošila po njem, se je zdelo, da se ji doktor ne bo nikoli podal. »Vušel sen iz špitala,« je z eulenspieglovsko prešernostjo v svoji sočni stari kajkavski zagrebščini prešel odgovor na vprašanje, kako se počuti, in precej vehementno, skoraj hlastno zavrtal v človeka: kaj delaš, kako delaš, kaj se dogaja v njegovi Ljubljani. Kakor da bi bral misli: razumel te je, še preden si povedal, kar si želel povedati. Kot na predavanjih, seminarjih in pri režiji je zaprl oči, našobil izrazite ustnice, nemirno potrkaval in kopal s palico, na katero naj bi se, odkar je pred tremi leti »vušel iz špitala«, opiral, a jo je nosil bolj kot igračko ali kot sabljo, te prekinil in že presodil in razsodil: iz njega je šinil nezadržan, silovit

ognjemet pripomb, ocen, nasvetov, kratkih a preciznih in stvarnih analiz, kot britev ostrih kritičnih ugotovitev in humornih ter dovtipnih bodic.

Resnično: doživeti osebnost doktorja Gavelle je malodane pomenilo doživeti tvorno življenje samo v njegovi neumičljivi prasili. Življenje, v katerem so se združile božanska iskra umetniškega ustvarjalnega talenta, primarna, izjemno potentna vitalnost ter izredno visok intelekt.

Vsako intimnejše delovno in človeško srečanje z doktorjem Gavello je človeka pretreslo, požlahnilo. Odkušenj, ki jih je vodil, od predavanj in seminarjev, ki jih je imel na igralski akademiji, smo vedno znova odhajali, kot odhajamo z gledališke predstave, koncerta, razstave ali od prebrane knjige, ki nas je s silovitostjo estetske resničnosti, z globino in tehtnostjo umetniškega sporočila in z življenjsko močjo zmlela v nebogljen nič, a nam obenem vendarle vcepila novo klico življenja, vere vanj in v njegov smisel. Beseda je stara, obrabljena in patetična, toda za doktorja Gavello absolutno resnična, edino ustrežna in primerna: iskra umetniške ustvarjalnosti in kondenzirana, eruptivna, vrela življenjska sila sta se v doktorju Gavelli razgoreli v nepogasljiv plamen, v katerem so se kalili svetovi in ljudje ter se formirali v nove organizme na nivoju nove, višje estetske resničnosti.

Ko je doktor Gavello režiral, predaval ali kramljal s svojimi slušatelji na seminarjih, so mu bili študentje in igralci odprta knjiga. S tankim občutkom za človeka je posegal v njihovo psiho, odkrival poteze in vrednote, ki jih ne oni sami ne kdo drug niso niti slutili. Odpiral je pota in izrazne možnosti, svetoval, usmerjal, tudi grmel nad človekom. Ogorčeno in ostro, toda z objektivnim mirom in zanesljivo roko kirurga je doktor rezal in ruval iz človeka plevel narejenosti, patetike, poze in igralske cenenosti. Nikoli ni dociral, marveč skupno z igralci in študenti intenzivno razmišljal, grebel po problemih, kopal po ljudeh, se zagrizeno in temperamentno prebijal v globine in skrite sfere človeške psihe in človeške zavesti, vedno znova iskal in postavljaval primerjalne opornice v glasbi, filozofiji, književnosti in upodabljajoči umetnosti. Igralcu je nakazal smer, mu zakoličil pot. Ta pot je vedno bila strma, na prvi pogled neprehodna, toda doktor je pomagal hoditi. Kultiviral je ustvarjalno potenco, ki jo je v igralcu odkril in mu s silo svojega silovitega, hudourniškega vitalizma dajal poguma. Nikoli si ni igralca podrejal, nikoli ga ni silil v nekaj, kar ni bilo intimno in globoko njegovo, igralčev, čeravno se je tu in tam komu na prvi pogled zazdelo, da ni tako.

Tedaj je zatreskalo kot v naletu orkana. Generacije in generacije si bodo še pripovedovale o teh neurjih, v naših gledaliških hišah, toda generacije in generacije bodo tudi strmele pred resnico, da so se tudi iz takih neurij kot iz porodnih krčev rodile številne velike odrske podobe, da so se pod ustvarjalno pedagoško roko doktorja Gavelle rodile, prerodile in na novo rodile mnoge igralske umetniške osebnosti in da so nekatere od njih šele pod konec igralske poti sploh našle svojo resnično in pravo ustvarjalno podobo. Generacije in generacije našega igraltva si bodo končno pripovedovale, da doktorju Gavelli ni nikdar nihče ničesar zameril, najsi je bil v svoji hlastni ustvarjalni vnemi včasih z igralci in študenti še tako oster. S prisrčno in toplo drobno gesto ali besedo je doktor znal zgladiti konflikt, ki sploh že ni bil več konflikt, ker se je v takem krču igralec odprl, in podoba, ki jo je doktor dotlej videl le kot vizijo, je zaživela v igralski estetski resničnosti.

Umetniški opus doktorja Gavelle je gigantski in vseobsežen. Od antičnih tragedij do najnovejše evropske dramatike, zlasti domače hrvaške in slovenske, se boči ustvarjalni lok, ki sloni na Shakespearu in Krleži, a vključuje tudi opero, balet, kritiko, esejistiko, filozofske razprave in teoretična gledališka ter dramaturška razmišljanja. Rečemo lahko, da je doktor Gavella na gledaliških odrih v Zagrebu, Ljubljani, Beogradu in po številnih gledaliških središčih vzhodne in zahodne Evrope oživil evropsko dramatiko v najbolj značilnem prerezu in izboru ter tako rekoč ponovno obudil v živo estetsko resničnost evropsko zgodovino od Ajshila do naših dni.

Doktor Gavella je ustvarjal v jugoslovanskem in evropskem gledališču pol stoletja. Med gledališkimi delavci, ki so idejno-estetsko in stilno evropeizirali jugoslovansko gledališče in v njem dokončno izvedli prelom iz romantičnega klasicizma v žlahtni realizem, je bil doktor vodilna osebnost. Kot idejnoteoretični pobudnik, psiholog in filozof, kot kritik, režiser-realizator in pedagog se je bil na najbolj izpostavljenih barikadah te jugoslovanske gledališke revolucije. Doktorjeva zgodovinska zasluga je plasma dramskega opusa Miroslava Krleže v Zagrebu, Ljubljani, Beogradu in po vsej Jugoslaviji.

Bistveni vsebini svojih estetskih nazorov in umetniških izpovednih smotrov je doktor ostal zvest vse življenje, vendar je obenem ostajal vedno mlad, vedno moderen, zakaj oblikovanje človeka in vsega človeškega v bistvenih, stvarnih, čistih in žlahtnih črtah ter izpovedovanje resnic in spoznanj o človeku in vsem človeškem v labirintu iskanj in blodenj na tem našem planetu ostaja kljub vsemu slej ko prej osnovna naloga, namen in smoter sleherne umetnosti, posebej še gledališke.

Evropska gledališka zgodovina in zgodovina teoretične gledališke misli bo prej ali slej morala priznati Gavellovo delo kot samostojno in zaokroženo teoretično in stilno gledališko epoho. Gavellova gledališka šola je po domišljenosti, jasnosti, doslednosti in predvsem po umetniških in pedagoških rezultatih enakovredna nekaterim razvojno zelo pomembnim epoham francoskega, ruskega in nemškega gledališča. Iz široke filozofske, umetnostnozgodovinske, slovstvene, sociološke, splošne in predvsem gledališke izobrazbe je doktor Gavella črpal elemente za svojo gledališko teorijo, lahko bi rekli za svoj sistem. V njem so resda nekateri elementi skandinavsko-nemške realistične šole in šole Stanislavskega ter kartelovcev, toda zaradi tega pod nobenim pogojem ni moči govoriti o kompilaciji. Nasprotno: Gavellov gledališki sistem je spričo tvornega upoštevanja spoznanj moderne sociologije, estetike, in psihologije nov, izviren in samonikel, po metodi, sistematiki in smotrih sodoben opus. Mislim, da ni še nihče tako jasno, znanstveno precizno in izčrpno analiziral psihološkega procesa igralskega umetniškega ustvarjanja, kot je to storil dr. Gavella.

Pred našim doktorjem, pred njegovim velikim umetniškim, teoretičnim in pedagoškim opusom stojimo njegovi učenci — in med Gavellove učence moremo danes šteti vse generacije sočasnega jugoslovanskega gledališča — majhni in nebogljeni. In osiroteli. Osiroteli za njegovo nadvse dragoceno ustvarjalno osebnost, za njegovo čudovito ter žlahtno vitalno človečnost in — osiroteli za svoje absurdno upanje, da našega doktorja ne bomo nikoli izgubili.

F. Dürrenmatt: Romulus Veliki. Režija, scena in kostumi ing. arch. Bojan Stupica k. g.

F. Dürrenmatt: Romulus Veliki. Režija, scena in kostumi: ing. arch. Bojan Stupica k. g.

NOVE KNJIGE

Kot devetnajsti zvezek edine slovenske gledališke zbirke — knjižnice Mestnega gledališča v Ljubljani — je izšla že tretja knjiga njenega urednika Dušana Moravca. Avtor nas to pot ne seznanja s pomenki o sodobnih dramah, niti s sto premierami Mestnega gledališča, marveč s svojimi vtisi iz tujih dežel. Seveda ne gre za običajne popotne zapiske, marveč za zapise gledališkega strokovnjaka, ljubitelja in kritika obnem. V knjizici GLEDALIŠKI OBISKI je avtor zbral vrsto impresij, analiz in ocen posameznih predstav pa tudi celostne podobe teatarskega utripanja v nekaterih evropskih velemestih. Riše nam portrete vidnejših odrskih ustvarjalcev, analizira vzdušje v posameznih gledaliških hišah in piše svojo sodbo o umetniški prepričljivosti posameznih odrskih stvaritev. Svoje ocene izvaja iz temeljitega poznavanja sodobnega teatra in iz bogate dramaturške prakse; slednja je še posebej očitna v polemičnem tonu zoper režijsko zasnovu nekaterih uprizoritev in v podrobni analizi posameznih igralskih likov. Vendar ti posegi stopajo v ozadje spricho dobrohotne ljubezni do dobrega teatra, ki prežarja vsako Moravčevo vrstico.

Avtorju pa se je namerilo tisto, kot prenekateremu popotniku na tujem: stvaritvam, ki jih je spoznal v tujih deželah, stavi ob stran domača prizadevanja in se postavlja v vlogo njihovega zagovornika pred kritiki, ki vsekakor prestrogo sodijo. Od tod vrsta pohvalnih besed o naših igralcih, ki v očeh časopisnih recenzentov niso našli zasluženega priznanja.

GLEDALIŠKI OBISKI so v času svojega nastanka za slovenskega bralca zagotovo pomenili zanimivo informacijo in prijetno branje: k temu sta bistveno pripomogla pronicljivost Moravčevega gledališkega iskanja in kultivirani jezik. Danes se nam zde ti precizni, z blago ironijo pisani popotni listi malce odmaknjeni in za knjižno izdajo skorajda pre-drobni; prijetno branje pa ostajajo še zmerom.

Dušan Tomše

ANGELO:

O položaj, o čast, kako pogosto
budiš v bedakih strah s to svojo obleko,
to lusko in vežeš pametnejše od sebe
na svoj lažnjivi videz.

(Shakespeare, Milo za drago)

KLAVDIJ:

Torej zahteva oblast kot kak polbog,
naj bi desetkrat plačal za svoj greh.
O jeza božja, enega zadeneš,
drugega ne — taka je pač pravičnost.

(Shakespeare, Milo za drago)

PRVI PLEMIČ:

Med nami ga ni soldata, ki se ne bi kislo držal, kadar mora pred
jedjo moliti za mir.

(Shakespeare, Milo za drago)

ANGELO:

Razumi že vendar: jaz te ljubim.

IZABELA:

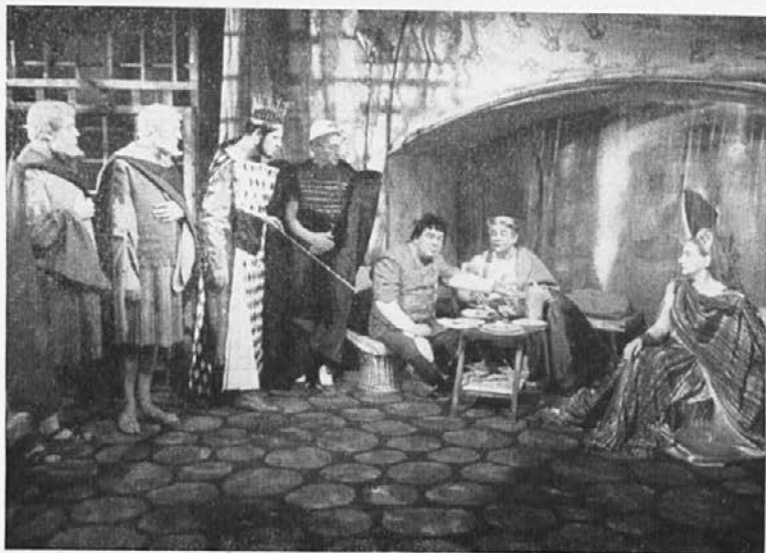
Tudi moj brat je ljubil, pa ste rekli,
da bo zato umrl.

(Shakespeare, Milo za drago)

Lojze Potokar — Phylax in Majda Potokarjeva — Rea v Dürrenmattovem »Romulusu Velikem«

Dušan Skedl — Pyramus, Anton Homar — Achilles, Boris Kralj — Zenon Izavrijski, Maks Furijan — Tullius Rotundus, Pavle Kovič — Cezar Rupf, Stane Sever — Romulus Augustus in Sava Severjeva — Julija v Dürrenmattovem »Romulusu Velikem«

Saturnus

**T O V A R N A
K O V I N S K E
E M B A L A Ž E
L J U B L J A N A**

proizvaja vse vrste lito-
grafirane embalaže — kot
embalažo za prehran-
sko industrijo, gospo-
dinjsko embalažo, bon-
boniere za čokolado, ka-
kao in bonbone ter razne
vrste litografiranih in po-
nikljanih pladnjev. Razen
tega proizvodimo elek-
trične aparate za gospo-
dinjstva kot n. pr. elek-
trične peči.

Izdelujemo tudi pribor za avtomobile in kolesa, in sicer avtomobilске žaromete, velike in male, zadnje svetilke, stop-svetilke, zračne zgoščevalke za avtomobile in kolesa ter zvonce za kolesa. Izdelujemo tudi pločevinaste lito-
grafirane otroške igrače

TOVARNA USNJA - KAMNIK

SPECIALIZIRANA TOVARNA
ZA IZDELAVO
SVINJSKEGA USNJA

IZDELUJE SVINJSKO GALANTERIJSKO
USNJE V SVETOVNO ZNANI KVALITE-
TI, TAPETNIŠKO USNJE, VSE VRSTE
SVINJSKE PODLOGE IN CEPLJENCE.

NOVITETE:

RELAX IN SVINJSKI
BOKS V RAZNIH
BARVAH
ZA OBUDEV

V naših dobro urejenih poslovalnicah vedno postrežemo
z dobrim blagom po najugodnejših cenah
Dostavljamo tudi na dom
Sprejemamo telefonska naročila

Priporoča se

KOLONIALE
LJUBLJANA, Šentvid 20

TITAN KAMNIK

TEHTNICE trgovske-avtomatske balančne
in gospodinske - Uteži za tehtnice

KUHINJSKE POTREBSCINE mlini za
orehe - mlini za mak - mlini za ka-
vo - mesorezke itd.

KLJUČAVNICE stavbene in za pohištvo
v različnih izvedbah - Okovje za po-
hištvo.

SPOJNI DELI za vodovodne instalacije
(Fittings).

RAZNI TEMPER ODLITKI kot Ewart ve-
rige - odlitki za armature daljnovodov
itd.

SEMENARNA

LJUBLJANA,
Gospodsvetska cesta 5

Prodajamo na debelo in drobno vse vrste in sorte kakovostnih
semen krmnih, vrtnih in cvetličnih rastlin.

Cenjenim odjemalcem nudimo bogat izbor zelenjadnih in
cvetličnih semen v originalnih zaprtih vrečkah.

Zagotavljamo odjemalcem, da bodo v naših poslovalnicah
v Ljubljani, Gospodsvetska 5 v Mariboru, Dvorčakova 4
Vodnikov trg 4 v Zagrebu, Kraševa 2
v Beogradu, Prizrenska 5

solidno postreženi po konkurenčnih cenah.

Zavod za raziskavo
materiala
in konstrukcij

Ljubljana, Dimičeva 12

Telefon 32-677

Tovarna za
elektroniko
in avtomatizacijo

LJUBLJANA — PRŽAN

Toplo priporočamo bogato
izbiro radijskih sprejemnikov, zlasti

VESNA 61
VESNA UKV
SOCA UKV

Televizijski sprejemnik:
TV PANORAMA

Pričupna oblika naših sprejemnikov v klasični ali mo-
derni izvedbi ter njihovo priznano kvalitetno podajanje
radijskih oddaj ustrezajo najzahtevnejšim okusom na-
ših radijskih poslušalcev.

ISKRA

Prej TELEKOMUNIKACIJE

GRADBENO
PODJETJE

„Tržič“

Telefon 257

GRADI VSE OBJEKTE VISOKIH
IN NIZKIH GRADENJ

„SOČA“

LJUBLJANA, LINHARTOVA 47/a,
TELEFON 31-364.

ORTOPEDIJA IN TEHNIČNA OPREMA ZA ZDRAVSTVO

izdeluje vse vrste ortopedskih pripomočkov in bandaž za vojne invalide, invalide socialnega zavarovanja, predmete za tehnično opremo za zdravstvo (invalidske in bojniške vozičke), izdelke iz plastičnih mas, finomehanske izdelke in ginekološke kolposkope. Zaradi odvzemanj mer za lahke bandaže je ob delavnikih, razen sobote, uvedena redna popoldanska služba, in sicer: od 15.—18. ure.

„SOČA“ — Ortopedija in tehnična oprema za zdravstvo, Ljubljana, Linhartova 47/a Vam nudi svoje us.uge in kvalitetne izdelke.

PROJEKTIVNO PODJETJE
ZA ARHITEKTURO,
URBANIZEM
IN NIZKE GRADNJE

PROJEKTIVNI ATELJE

LJUBLJANA — CANKARJEVA 18/IV

Telefon: 21-316, 20-062, 20-303, 20-234, 20-320,
20-348, 20-688 — poštni predaj 67

IZDELUJE URBANISTIČNE PROJEKTE (REGIONALNE, KRAJEVNE IN ZAZIDALNE PROJEKTE TER DAJANJE LOKACIJ), PROJEKTE SPLOŠNE ARHITEKTURE, SPECIALNE PROJEKTE ZA MLEKARNE, STATIKO ZA VSE VRSTE KONSTRUKCIJ TER VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ

»COSMOS«

INOZEMSKA ZASTOPSTVA

Ljubljana, Celovška c. 34, tel. 33-351

KONSIGNACIJSKA SKLADIŠČA — SERVIS

Kolinska

tovarna hranil v LJUBLJANI

proizvaja:

- »PROJO«, odličen kavni nadomestek
- »REGINO«, pecilni prašek in vanilin sladkor
- »METKO«, kakaove rezine in marmornati kolač
- »KA-BI«, posebno kakaovo mešanico
- »BEBI«, pšenični zdrob
- »KROKO«, specialno mešanico za krompirjevo testo
- »REX«, posebno začimbo
- »MIX«, snežni kolač

Naš cilj:

Zdrava, krepilna in cenena hranila potrošniku!

»ISKRA«

ind. za elektromehani-
ko, telekomunikacije,
elektroniko, avtomatiko
PRODAJNO-SERVISNA
ORGANIZACIJA
ZASTOPA **ISKRO**
NA JUGOSLOVAN-
SKEM TRŽIŠČU

CENTRALA:

LJUBLJANA, LINHARTOVA 35

FILJALE:

LJUBLJANA, ZAGREB, BEOGRAD, SKOPJE, TITO-
GRAD, SARAJEVO, SPLIT, RIJEKA

**SPREJEMAMO NAROČILA, SKLEPAMO POGODBE, DO-
BAVLJAMO, MONTIRAMO, VZDRŽUJEMO**